

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	9
ÚVOD	11
1 PRINCÍP NULLUM CRIMEN SINE CULPA AKO PRÁVNÝ PRINCÍP	15
1.1 Právne princípy všeobecne	15
1.2 Princípy trestného práva hmotného a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	18
2 NÁČRT HISTORICKÉHO VÝVOJA PRINCÍPU NULLUM CRIMEN SINE CULPA	23
2.1 Obdobie starého trestného práva	23
2.2 Obdobie starovekého Ríma	24
2.3 Obdobie Veľkomoravskej ríše	28
2.4 Ranouhorské obdobie	30
2.5 Obdobie novovekého Uhorska	32
2.6 Obdobie prvej Československej republiky	41
2.6.1 Osnova trestného zákona z r. 1926	41
2.6.2 Osnova trestného zákona z r. 1937	44
2.7 Obdobie platnosti Trestného zákona č. 86/1950 Zb.	48
2.7.1 Zavinenie versus materiálna podmienka trestného činu	49
2.7.2 Zavinená nepříčetnosť	55
2.8 Obdobie platnosti Trestného zákona č. 140/1961 Zb.	57
2.8.1 Zavinenie versus materiálna podmienka trestného činu	57
2.8.2 Zavinená nepříčetnosť	59
3 PRINCÍP NULLUM CRIMEN SINE CULPA DE LEGE LATA	63
3.1 Zavinenie	63
3.1.1 Úmysel (<i>Dolus</i>)	65
3.1.1.1 Priamy úmysel (<i>Dolus directus</i>)	65
3.1.1.2 Nepriamy úmysel (<i>Dolus indirectus</i>)	67
3.1.1.3 Spoločné a odlišné znaky priameho a nepriameho úmyslu	69
3.1.2 Podoby úmyslu v trestnoprávnej teórii	71
3.1.2.1 <i>Dolus subsequens</i> – <i>dolus antecedens</i>	71

3.1.2.2	<i>Dolus determinatus – dolus indeterminatus</i>	74
3.1.2.3	<i>Dolus alternativus – dolus cumulativus</i>	75
3.1.2.4	<i>Dolus repentinus – dolus praemediatus</i>	77
3.1.2.5	<i>Dolus generalis – dolus specialis</i>	78
3.1.2.6	Ohrozovací úmysel	81
3.1.3	Nedbanlivosť (<i>Culpa</i>)	82
3.1.3.1	Vedomá nedbanlivosť (<i>Luxuria</i>)	82
3.1.3.2	Nevedomá nedbanlivosť (<i>Negligentia</i>)	83
3.1.3.3	Hrubá nedbanlivosť (<i>Culpa lata</i>)	87
3.2	Výkladové pravidlá o zavinení a zodpovednosť podľa vyššej trestnej sadzby	89
3.3	Motív a účel trestného činu	94
4	PROBLÉM ĽAHOSTAJNOSTI PÁCHATEĽA K NÁSLEDKOM TRESTNÉHO ČINU: NEPRIAMY ÚMYSEL ALEBO VEDOMÁ NEDBANLIVOSŤ?	97
4.1	(Nepravá) ľahostajnosť	97
4.2	Pravá ľahostajnosť a terminologická konfúzia	101
4.3	Ľahostajnosť v právnej úprave Českej republiky	103
4.4	Praktické uplatnenie teórie o ľahostajnosti	105
5	DÔSLEDNÉ UPLATNENIE PRINCÍPU <i>NULLUM CRIMEN SINE CULPA</i>	113
5.1	Objekt trestného činu a <i>princíp nullum crimen sine culpa</i>	114
5.2	Objektívna stránka trestného činu a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	115
5.2.1	Konanie versus zavinenie	115
5.2.2	Príčinná súvislosť versus zavinenie	117
5.3	Subjekt trestného činu a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	126
5.4	Materiálna stránka trestného činu a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	127
5.5	Okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	131
6	VÝVOJOVÉ ŠTÁDIÁ TRESTNÉHO ČINU A PRINCÍP <i>NULLUM CRIMEN SINE CULPA</i>	138
6.1	Pokus trestného činu a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	138
6.1.1	Podstata pokusu trestného činu vo svetle subjektívnej stránky	139

6.1.2	Subjektívna stránka pri pokuse o kvalifikovaný trestný čin a zodpovednosť podľa vyššej trestnej sadzby	142
6.1.3	Nedbanlivosť a pokus trestného činu – nezmieriteľné antipódy?	147
6.2	Príprava na zločin a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	149
6.2.1	Subjektívna stránka pri príprave na kvalifikovaný zločin a zodpovednosť podľa vyššej trestnej sadzby	151
7	ÚČASTNÍCTVO NA TRESTNOM ČINE A PRINCÍP <i>NULLUM CRIMEN SINE CULPA</i>	153
7.1	Spolupáchateľstvo a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	154
7.2	Účastníctvo (v užšom zmysle slova) a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	160
7.2.1	Pomoc a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	161
7.2.2	Návod a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	168
7.2.3	Objednávateľstvo a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	172
7.2.4	Organizátorstvo a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	173
7.3	Subjektívna stránka pri účastníctve na kvalifikovanom trestnom čine a zodpovednosť podľa vyššej trestnej sadzby	175
8	NEPRIAME PÁCHATEĽSTVO A PRINCÍP <i>NULLUM CRIMEN SINE CULPA</i>	180
8.1	Nepriame páchatelstvo v teórii trestného práva	182
8.2	Jednotlivé typy nepriameho páchatelstva a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	184
8.2.1	Osoba trestne nezodpovedná pre nedostatok veku alebo príčetnosti	184
8.2.2	Osoba mýliaca sa v dosahu svojho konania	191
8.2.3	Osoba počínajúca si nedbanlivostne	192
8.2.4	Osoba donútená fyzickým násilím	194
8.2.5	Osoba donútená psychicky	194
8.2.6	Osoba povinná splniť rozkaz	196
8.2.7	Osoba konajúca v špecifickom úmysle alebo so špecifickou pohnútkou	197
9	ZAVINENÁ NEPRÍČETNOSŤ A PRINCÍP <i>NULLUM CRIMEN SINE CULPA</i>	198
9.1	Trestný čin opilstva a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	198
9.1.1	Vplyv alkoholu na ľudský organizmus	200

9.1.2 Trestný čin opilstva ako trestný čin <i>sui generis</i>	201
9.1.3 Subjektívna stránka pri trestnom čine opilstva	203
9.1.4 Osobitosti kvázideliktu pri trestnom čine opilstva	205
9.1.5 Opojenie návykovou látkou základom nielen trestného činu opilstva	206
9.2 <i>Actio libera in causa</i> a princíp <i>nullum crimen sine culpa</i>	207
ZÁVER	212
ZOZNAM LITERATÚRY	219